సాహితీస్రవంతి

— బ్రతుకునుంచి దావబోయే ముందు విశ్రాంతి పత్రంలా ఉంది అస్పత్రి

పుట్టిన ప్రతివాడికీ బ్రతికే హక్కుంది.

దాపునుంచి ఆ హక్కును కాపాడేందుకు గవర్నమెంటుంది.

అది గవర్నమెంటాస్పత్రి

అక్కడి శౌచాలానికి డబ్బు వసూలు లేదు రోగంతప్పే దాలు. కాల్చి ఈకలు పీకిన కోడిలా వున్న అతనిపేరు శివరామ సుందర్ అట. 80 రూపాయల గుమాస్తాకు తొమ్మిదక్షరాల పేరు ఐదుపు జీవితం ఐదుపు కాక ముందు యవ్వనం రెండో మెట్టుదాకా అతను శివం- సర్కిల్ వాడ్డులో ఆ యిదో నంబరు మంటంపై దావబోతున్న శవంలా కాల్చిన కాగితంలా ధర్మం చర్మంచుట్టలో యెముకల గుట్టలా అతను మాట్లాడానికి వెడుతూ అతను

చూస్తే తెమురుకొచ్చేట్టు అతను

బ్రతికే వున్నాడు - బ్రతకాలనే అనుకున్నాడు

అందుకే అస్పత్రిలో చేరాడు.

నడుం విరిగిన తాళగలా పడికిలోపల్ల యెలా కలా, కడుపులో పేగుల్ని కొరుక్తున్నట్లూ-

ఆ నొప్పుకు కదలలేక ఉన్నచోట పడుకోలేక బలవానంగా కదులు తున్నాడు కొన ఊపిరితో చెట్టుతున్న పాములా

ప్రక్క- మంతంపై-

మసలి వాని మూత్రం బొట్టు బొట్టుగా పడ్తుంది. సీసాలోకి సీసాలోంచి వాసన పన్నపన్నగా కడుతుంది.

ఇటు-

విరిగిన కాళ్ళను, గుడ్డకాళ్ళకు ఉరికిసి-కదిలై కలుక్కుమంటున్న యెముకలతో యిగి రెగిసి పడుతున్నాడు - చింతచిగుపకోసం చెట్టెక్కి-పడ్డ చిన్నాడు

గడ్డకట్టిన పొట్ట ఉన్న ఇనప్పెట్టెలో డబ్బుకన్నా బరువు. మోయలేక బాధపడ్తున్న మాజీ బట్టల వ్యాపారి

సెన్సులో వస్తపోటు

జీడిచురకల నాటువైద్యం.

బర్మం కాబ్బా చేతులూ పడిపోయాయి కాటుబండిలో నలలై పైకు మోసుకొచ్చి ఎడేసిన లంబాడి బూత్యా

ఆంగ్లో అవగింజంత పుడు.

పూచింది అదే పోతుంది

పెరిగి పెరిగి నాలికపై కుళ్ళిన మాంసపు ముద్దలా తయారయింది.

తనవుంచి తనకే వాసన 'కా స్త ట' బర్మను స్పర్శించిన అల్లాను తిరుగుతున్న బీడీ కాలీ పీకిపోయాయి అంతా రోగులు-రోగాలు.

ఒకదికి విరిగిన కాలూ విరిగిన చేయీ కదలని కీళ్లూ కాలిన వళ్ళు - వంటి నిండా కుళ్ళిన పుళ్ళూ

బుదించిన యేడ్పుల్లా మూలుగులు.

పాగదీసిన మూలుల్లా యేడ్పులు - వంట్లో రోగం రాజేసిన మంటలు. చెదిన యంత్రాల్లా కదకదలు.

పీళ్ళంతా విరిగిన మనుష్యులు - కసించిన బ్రతుకులు.

దాపుముందు నరకతలో కక్షుల్లా పరికే రోగాల్లో

రోగాలకంపు రోగుల తుసిరిమంచి.

పోలెపు రోగాలు కలసిన కంపు.

వాటిని చంపే మందులకంపు -కడగగా మిగిలిన వాంతుల కంపు

చెదిన మనుష్యుల కంపు - అంతా అస్పత్రి కంపు.

మందు చేదు. బాధ చేదు చేదు.

బ్రతుకు తీపి - తీపి

బ్రతకాలి బ్రతకాలి - ఈ నొప్పినుంచి. ఈ రోగం నుంచి

ఈ బుక్కు నుంచి

తచ్చేదాకా బ్రతకాలి -దాపును దూరంచేసుకుంటూ బ్రతకాలి

* * *

ప్రాణాన్ని పెట్టిన గీతలా పొడిగించగల అతను డాక్టరు. పేడుతున్న బుక్కును కదిగేయగల అతను డాక్టరు. నొప్పికి కారణాన్ని నొప్పకుండా కత్తింపగల అతను డాక్టరు రోగాలు శపించిన మనుష్యులను రక్షించేఅతను డాక్టరు.

"ష - ష - ష"

పెద్ద డాక్టరు వస్తున్నాడు. అతని 'అపరేషన్' ప తియగులేదు. అతని కత్తి కోత గంటుకూడా పడకుండా వదుపుతుంది.

అతన్ని చూసి -

దక్కని ఇంతతో పక్కున పగిలిన నవ్వులా పరిగి త్తింది సిస్టర్ అతనివైపు హెచ్చరిస్తూ పడచింది రోగులను - ఎడుగులాటి వడక

"పెద్ద డాక్టరు - పెద్ద డాక్టరు"

అవును పెద్దడాక్టరు

పట్టుకు పడుకున్నాడు రోగులు - నవ్వడిని తుంప పడుకున్నారు రోగులు.

వచ్చే దగ్గును - తెరిచే మూలనూ దిగ మింగి దిగబట్టి పడుకున్నారు రోగులు

పరిశీంచటానికి వస్తున్నాడు పెద్దడాక్టరు మళ్ళీ రేపుదయందాకా రాడు.

చెప్పవలసిన బాధల్ని నెంబరేసి జాబితా చేసుకుంటున్నారు రోగులు.

ఈ పెయిన్ తంపేస్తుందండీ"

"నాటుడు తగ్గలే దొరా"

"ఏపాట్ బుడ్ హువాపాడ్"

మరో గ్లాసుడు పాలిప్పించండి"

అపరేషన్ యెప్పుడు చేస్తాడు?

తమను గురించి ప్రశ్నలు - తవి వ్యక్తి కోసం ప్రశ్నలు-బాధకోసం ప్రశ్నలు-సందేహాలూ భయాలూ-ప్రశ్నించలేని ప్రశ్నలు.

పెద్ద డాక్టరూ ప్రక్కన ఇద్దరు చిన్న డాక్టర్లూ సిస్టరూ వార్డుబాయ్, పరివారంతో కదిలారు రాతలు గుంపులా -

ఇంగ్లీషులో మాట్లాడ్తున్నాడు బరబరా-గరగరా-విన్న డాక్టర్లు తలలూపుతున్నారు. నవ్వలేక నవ్వుతున్నారు.

మొదటి బెడ్డు మనలాడు. నగం లేదాయ

కథానిక

ధర్మసత్రం

—శ్రీ రామారావ్

యేదో చెప్పటానికి డాక్టరు మాట్లో దాటి పోయాడు

రెండో బెడ్డు లోగి ఏబుచ బోయాడు

ఏలి స్తేకోపం అయనకు 'నాకు తెలియదూ నిన్నుచూడాలని అంటాడు

పిలవకపోతే-ఈ పరక చూసి ఆకే వెళ్ళి పోతాడు యెలా? యెలా?

తనలో తను యేదో గొణుక్కు ని- కోపగా కొట్టుకూ పడుకున్నాడు అతను

పరివారంతో పెద్ద డాక్టరు ఇంగ్లీషులో పెద్ద బాతుకు మూడో నంబరు బెడ్డుదగ్గర

'ఓమోమ్ యెలా వుంది?

జ్వరం "

"ఈ మరి కక్కసాకి తగ్గుతుందా " యేదో

ఇంగ్లీషులో వంకరగా తిరగేసిన ఆ ఆ బు-పీట్లు అనిపించటు నవ్వు

'యేదీ చూపనీ ఎ

చూశాను పెద్ద డాక్టరు

చూసి

'ఓ

'ఓ' కర్రం మూలోనంబరు రోగికి తెలి యదు - యేమంటున్నాడు? యేమైంది

అరిగితే-అమ్మో! పోసి 'సిస్టర్న దుగిగాం తర్వాత

కదిలాడు పెద్దడాక్టరు బెడ్డు ప్రక్క- బెడ్డు

ఊపిరి గుగ్గుపుని

అపరేషన్ నీకు తెలుసా- నాకుతెలుసా"

కొందరవడితే పోతయ్యా - డాక్టర్ దిస్పిరిట్ కాదు అంటాంటుతో

మూత్రమొస్తుందా

"అల్ రైట్ అల్ రైట్"

డాక్టరుకు నిసుగు నిసుగు.

చెత్త ప్రశ్నలతో అరిగిన పైప్ పేష్టు-పేస్టు

తళతళంగా మామూలుగా ప్రక్కకణంలో కోస గా- కోపం యెప్పుడొస్తుందో అయనకే తెలియదు

తెలిసిన నిద్దరు, రోగిని హెచ్చరిస్తుంది కళ్ళతో - ఇక నోడ్ముయ్యమని

పొలం వనికి పోవాలా? అపరేషన్ చెయ్యాలా - చేద్దాం చేద్దాం కొందరైతే వెళ్ళు

ఇంగ్లీషులో బెకబెక

పెద్ద డాక్టరు చెబుతున్నాడు రాస్తున్నాడు అసిస్టెంటు, చిన్న డాక్టరు కేస్ షీట్లమీదం

అర్థంకాని మందులపేర్లు

అర్థం చేసుకుని అర్థంతో వింటున్న పేషెంట్లు.

వీళ్ళ అపరేషన్ లిస్టులో వెయ్యాలి బుధవారానికి

వీకా? చెయ్యాలి చూద్దాం. యక్స్-రే రావీయ్ -

దకదక మాటలంత వేగంతో న డు స్తూ పరీక్షిస్తూ కదులుతున్నాడు పెద్దడాక్టరు.

దాటుతున్నాడు పెద్దడాక్టరు అంతా ప్రైమ్-ప్రైమ్ ప్రైమ్ తతడ మసీ-

ఇదొక్కటే నా పని అయన ప్రయివేట్ పేషంట్లను చూడాలి. పెళ్ళాంతో మాటాడా లంటే పాపుగంటయినా చిక్కుటంలేదు ప్రైమ్ టిజీ- టిజీ "

డాక్టర్ను చూసిన శివరామ సుందర్రావ్-యె డిన వంటిని యెత్తుగా లేపాడు

వదుకోండి-పదుకోండి

"వాప్పా-యెక్కడ-యెన్నాళ్ళనుంచీ ?"

అల్ రైట్-అల్ రైట్-సిస్టర్ సిస్టర్-లోష న్లో కదుక్కున్న చేతులు.

పరీక్షించాడు శివరామసుందర్రావును

దగ్గుందా

బ్లడ్ యక్కామ్ యక్స్రే యూరిన్ ఈ యస్ ఆర్ అర్థ రిచ్చాడు పెద్ద డాక్టరు

రికార్డులా రాస్తున్నాడు చిన్న డాక్టరు

అపరేషన్ చెయ్యాలి - అవసరం."

తప్పదు"

చేద్దాం - చేద్దాం "

"శెంపు లేకపోతే యెలా - పెట్టండి

"హాద్దాం

దట్స్ రెటో

చెబుతూనే నడచాడు డాక్టరు

'అపరేషన్ అపరేషన్ అరుచుంటాడు శివరామ్ సుందర్రావ్

ఆలోచనకు రూపమిచ్చి చూశాడు

ఒక తార ముగుసు పిల్లలూ తనకు.

ఈ నొప్పికన్న దాపునయం దాపుకన్నా అపరేషన్ నయం అనుకున్నాడు దాడ అరువెల్లు పెరిగిన రోగం

పెరిగి పెకిలిస్తుంది తనను

మొదలే చూపించాల్సింది. వెనుక చూపి స్తే యేం చెప్పారు డాక్టరు

రెండు గుడ్లూ శేషపాలూ

"విదారాలు పెట్టుకోవద్దు ఉల్లాసంగా ఉండండి - ఈ మందులు తీసుకుని తాగండి

రెండు గుడ్లూ శేష పాలు.

ఈ బద్ధు తన కుటుంబంలో ఇద్దరి పిల్లల రెండుపూట్ల తిండికర్చు

ఈయన రాసిన మందులు తన జీతంలో సగంబర్చు

డాక్టరుకు డబ్బు - తిండికి డబ్బు - మందుకు డబ్బు

యే బాధకూ శిక్షకు దగ్గరకు వెళ్ళరు తను

అదే పోతుంది ఓపూట అన్నం మానేస్తే అన్నిటికీ వాడే (ఆ శ్రీరామచంద్రుడు) ఉన్నాడు

ఈనాడు తనకు అపరేషన్ - అపరేషన్ తనను తను చూసుకున్నాడు

తన వల్లే తనను కదుస్తుంది.

"ఈ నిద్రమాత్ర వేసుకోండి కాస్త తగ్గుతుంది

నిద్దర్ ఇచ్చింది

కాస్సేపటికి నిద్ర పోయా డతను

* * *

అపరుకి రోగంలేవు పెట్టా డతను

రోగిని చూసి కదుపుపాలేలా యేడుస్తుంది నీకు ఈ అవకాశం లేకపోతే త నే కాను - పిల్లలతో

(అవును యేం కాను?)

ముసురుతున్న నెత్రి ఆలోచనలు మూల నక్కి కదిరిస్తున్న భయం. భయాన్ని నొక్కలేని మనస్సూ

దిగులుతో సగం తరిగింది నీత దుఖ రో నిద్రిచ్చింది నీత దిగులుగానే ధైర్యం చెబుతు ది నీత భర్తకు

రోజులు కదలిపోతున్నాయి

వారం - రెండూ - మూడూ

"అపరేషన్

"చేద్దా - ద్దాడ్ రిపోర్టు రా వీ యం డి యక్సరే రావీయ డి

అరె యక్సరే రాలేదు.

యక్సరే - యక్సరే.

యక్సరే యంత్రం కళ్ల మూసుకుని నిద్ర పోతుంది

యక్సరే ఫిల్మ్లేవు అస్పత్రిలో'

"అయిపోయాయి - అగండి యేం చేద్దాం - యేం చెయ్యం? పైకి రాలా"

రాసిన ఉత్తరం పైకి చేరింది - పరే అని పంచుకున్న పదిరోజుల తర్వాత వచ్చాయి యక్సరేఫిల్మ్లు

తీసాడు శివరామ సుందర్రావ్ యక్సరే బొమ్మ

చూసాడు శివరామ సుందర్రావు అస్తిపంజరపు బొమ్మ

అపరేషన్ - అపరేషన్"

చేద్దాం చూద్దాం-హాస్పటల్లో 'గ్యాసులేదు ఆక్సిజన్ లేదు

అంత బాధరోనూ ఆశ్చర్య పడ్డా డతను

యక్సరే లేదన్న మర్నాడేకదూ యెదుటి వాని బొమ్మతీసిందు.'గ్యాస్ లేదనేకదూ రోజూ ఇద్దరికీ ముగ్గుపుకీ అపరేషన్ చేస్తుంది

అని అర్జంటు కేసులు అంది సిస్టర్

చూద్దామండీ - ఎక్కడికెడ్ మీరే కొందరపర్తే యెలా" పెద్ద డాక్టరు

కొందర పడలేదిక శివరామ సుందర్రావు

— పాత గడియారంలో కాలు విరిగిన 'శెర్లక్ ముల్లు కదలిక చూస్తూ కాలాన్ని లెక్కపెడుతూ

నేను బ్రతకాలా" అనుకున్నాడు ఒక నాడు

నేను దావాలా" అనుకున్నాడు ఒకనాడు

పుట్టిన తర్వాత బ్రతకటం అలవాటైపోయింది ఉదయంనుంచి సాయంత్రం వరకూ ఆఫీసులో గొడ్డుదాకిరిలా అలవాటయింది

తను బ్రతికాడు బాలామందిలా-

బ్రతుకులో కొత్త లేదు పాతలేదు-మురి గ్గుంటలో దోమలా దీపం పుడుగులా

పెరిగాడు - పెద్దయ్యాడు - ఓ స్త్రీకి మగ డయ్యాడు - ఇద్దరి పిల్లలకు తండ్రియ్యాడు

అంతే - అంతే

తనలాంటి బ్రతుకే తన తండ్రిది. తండ్రి లాటి బ్రతుకు తాతది యేముంది?

చిన్న తనంలో యెదిరిం చబ్బాయి నీళ్ళు చొక్కా జారి యేడ్చాడు తనకు రాలేదు

తమకు పెట్టి - దాచుకున్న గంజిని తాగు తున్న తల్లిని చూచి యేడ్చాడు. పెళ్ళికాక ముందే - పొట్టమీద కాల్చి కదుపు తీయించు కున్న వయస్సొచ్చిన చెల్లెల్ని చూచి యేడ్చాడు

స్కూల్ ఫైనల్ మూడు సార్లు తప్పి - కనీసం ప్యాస్ అయ్యే తెలివికూడా లేనందుకు యేడ్చాడు

ఏడుస్తూనే బ్రతికాడు

బతుకుతెరువుకోసం గుమాస్తాగా చేరాడు

గుమాస్తా పని కోసమే బ్రతికాడు

తనకోసం కుట్టించిపెట్టిన చొక్కా ఒక టుంది. దానిలో దూరాడు తను

దానికి యెదుగు లేదు బొడుగులేదు

తను పెరిగాడు - అది పొడ్వయింది

తను చిక్కాడు - అది వదులయింది

జీవితంలానే అతని ఆలోచనలు పరిమితం

కురిసే ఇంటిని గురించీ మానిన పంచెను గురించీ భార్య కాన్పును గురించీ లాగూ లేని చిన్నకూతుర్ను గురించీ బడికెళ్ళని బడు డ్డాయి కొడుకును గురించీ-

ఇదీ అతని ప్రపంచం

కాస్త విశ్రాంతికి తన నీత తనకే చాలని మనిషిని అశ్రయించుకుని మరో మూలు ప్రాణాలు

బ్రతుకెందుకు? దావెందుకు?

దావకపోతే - మళ్ళీ ఈ పాతగడియారం కదుదుతుంది తప్పు పై ముసు చూపిస్తూ - తననే మోసంచేస్తూ

నడకలో మార్పు లేనిదది-

తచ్చేదాకా అలానే నడుస్తుంది

దాపు బ్రతుకుల విలువ బేరీజు వేసుకుంటూ సందిగ్ధంలో క్షణాల్ని లెక్కపెట్టుకుంటున్నాడు శివరామ సుందర్రావ్

* * *

కవిపెట్టలా ఇంకా

ఏడ్చాల్సి వున్నావు

మరి పిచ్చికాక యేంటి - ఆ మాత్రం గ్రహింపు లేదూ

విన్నేగా బాలమంటే మా దావమరిది పోయి ఇంకోపంద ఇచ్చివచ్చింది

అంతే అంతే

డబ్బులేమందానా

పీ ఎచ్చిగాని అన్నెల్లయినా అపరేషన్ జరగను

పొట్టమీద కత్తెయ్యాలంటే మూడొందలయినా అవుతుంది మరి చూడాలా! పెద్దా ప్రేషన్ చేసుంటే ఫ్రీగా జరుపుతారు

ఇప్పుడైనా తెమ్ముకో"

—ప్రక్క బెడ్డు పేషెంటు

విన్నాడు శివరామ సుందర్రావు.

మూడు వందలు అవును మూడు వందలు

తను పుట్టి పెరిగి ముప్పై అయిదు సంవత్సరాలు మూడు వందలు చేతన దగ్గర

తను దాచకుండా మిగిలి వుంచే బ్రతుకు ఖరీదు మూడు వందలు

తనలో పుట్టి తనను మార్చుకునేసు దును కోయటానికి ఖరీదు మూడు వందలు.

ఈ పుండు తీయకపోతే తను బ్రతకడు

ఈ పుండు బాదకోసూ తను బ్రతకడు

బ్రతుక్కి లంచం మూడొందలు

అటూ ఇటూ చూశాడు

నీసారో మూత్రం పోసే ముసలివాడు లేడు

కాళీ అయిన మంచంపై అన్న కాలిన మరొకడు

రోగాలు మోసుకొస్తున్నాడు ఒకరొకరూ

కౌంటరో డాక్టరుకు ఖరీదు చెల్లి చి రిపేదు చేయించుకుంటున్నాడు

పాతబాకు పోతున్నాడు.

కొత్త బాకు వస్తున్నాడు

తను మాత్రం టికెటుకి డబ్బుల్లేని వ్రయాణికుడిలా మిగిలిపోయాడు

అంతే అంతే

అపరేషన్ - అపరేషన్

చెయ్యాలి - చూదాం - చూద్దాం

* * *

మూడు రోజుల తర్వాత చూశాడు పెద్ద డాక్టరు

యెక్కువలసిన రైలు దిగవిడిచిన ప్రయాణికుడిలా ఉన్నాడతను

అతనికి నొప్పులేదు" బాధలేదు.

అపరేషన్ అని దేవురింపులేదు

రోజుకి ఒకటి చొప్పున నొప్పు తగ్గటానికి ఎక్టర్ ఇచ్చిన నిద్రమాత్రలు - నెల రోజులు దాచుకున్నాడు దిండుకింద భద్రంగా-

రాత్రి వేసుకున్నాడు జాగ్రత్తగా శివరామ సుందర్రావ్

ప్రాణాల్ని 'రాము డికి అప్పగించి సుందరంగా లేని శవంగా మిగిలి పో యాడు ప్రాణాన్ని దాచుకుందామని వచ్చిన ధర్మ సత్రంలో

కాళీ యక్సైపెట్టు - పెదదారకు

స్స - పోస్టుమార్టంకి పోయిచెయ్యండి"

చూడమ్మా శవాన్ని కోసి చూస్తారుట - దావుకి కారణం తెలుసుకుంటారట

వద్దు వద్దు

అయనకు అపరేషన్ వద్దు - అపరేషన్ వద్దు పిచ్చిగా అరచింది నీత

* * *

యెప్పుడూ 'బిజీగా వుండే పెద్ద డాక్టరుకు శివరామసుందర్రావ్ దచ్చి పో యాడని ఆ కొప

పాయంత్రమే గుప్తు డదు

జనాభా లెక్కల లిస్టులో శివరామ సుందర్రావు పేరు ఒక్కటి నీరా గీతతోచిరిగిపోయింది

అతను కాళీ చేసిన మందం ఆస్పత్రిలో మరో గంటలో నిండుతుంది మరో రోగితో

కాని నీత భర్తనూ పిల్లలు తండ్రి నీ కోల్పోయారు

అతను తెచ్చే నెలకు రొ బై రూపాయలు కాక

అనాధలుగా మిగిలినా జ నా భా లెక్కల్లో వాళ్ళు ఉన్నారు బ్రతికి

మరి బ్రతకాలిగా

తప్పుతు దా? దచ్చేదాక బ్రతకాలి

[కథలోని పాత్రలు యెవర్నీ ఉద్దేశించినవి కావు]

అ (క)ష్ట గ్రహకూటం

'పది రూపాయల మదుపు
ఒక పైసా లాభం పొదుపు
దానిపై పన్ను కక్కు మిరుమిట్లుగొలుపు
పది మందికీ ఆ పన్ను పంచు
అంటాడొక పక్షపాతంలేని వ్యాపారి
పైళ్ళన్నీ దరఖాస్తుల మయం
చైర్లన్నీ నిరుద్యోగుల మయం
బోర్డులన్నీ నోపేకెన్నీ మయం
నాగుండెలో మాత్రం ఎపార్టుల్సవల్ల భయం
అంటాడొక అధ్వయోజకపు ఆఫీసరు
"జీలకర్రైనా అరుపులేదు
జీతాల చెక్కు ప్యాసుకాదు
జీవితానికిక సుఖంలేదు
జీవితాంతం దరిద్రం పట్టిపోదు
అంటాడొక ఆశలన్నీ వదులుకున్న సుమస్తా
అరరాత్రి వరకూ పనిచేసినా
ఆర్థికా ఎత్తైనా కలియలేదు ఈ
అర్థంలేని పనులకంటె
అయిదు వందల భరణం- అన్యధా
శరణం నాస్తి-
అంటాడొక అమాయకపు
"స్వర్ణకారుడు",
ప్రభుత్వాని కిచ్చేం-ఎంతో పన్ను
మిగుల్చుతున్నాం మనకు బాగామన్ను
నష్టమో! లాభమో! పొలం అమ్ము
కష్టమో! సుఖమో! నామాటనమ్ము -
అంటాడొక కన్నీర్చుకార్చే
కర్షకుడు
"ఓవరుటైమిస్తే ఒంట్లోఫీవరు
ఫీవరు టైము కందదు కిరెన్సీ కవరు
నిత్యం స్వారీ చేస్తోంది మనపై పవరు
గ్రేడు రాలేదు! కారణం ఎవరు?-
అంటాడొక "కష్టంచే కంపెనీ
కార్మికుడు
"రోజు పోతోంది కోర్టుపై రోజురోజు
బూజు పట్టింది వసారాలోనా పైరుబోర్డు
ఫీజులేని మంచి రోజు చూస
బూజు దులిపి దాచేస్తా నాబోర్డు -"
అంటాడొక ఫీజురాని ప్లీడరు
ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తిపెరగాలి
గోడౌన్లలో సాకు నిల్వలావాలి
ఎలెక్షనులో ఓటు మాకే రావాలి
ప్రజలు మాత్రం ఆకలితో చావాలి-'
అంటాడొక బురధానాయకుడు

— దుర్గారావ్

పాత్రలో దాచబడిన ప్రాచీన సంస్కృత తాళ పత్రాలు

తుర్కమేనియాలో దొరికిన అపూర్వ పురావస్తు సంపద

తుర్కమేనియాలో పాతమెర్వ్ పట్టణం వున్న ప్రదేశంలో ప్రాచీన సంస్కృత వ్రాత ప్రతులు భద్రపరచబడిన ఒక అపూర్వ సొరంగ గృహం కనిపించింది ఈ మెర్వ్ పట్టణం ఒకప్పుడు మధ్య ఆసియాలోకల్లా పెద్ద జనంగా ఉండేది ఈ వ్రాత ప్రతులను కనుగొన్న మనత మార్కోలోని యువక పురావస్తు పరిశోధకుడైన ఆ కోషెలెంకోకు చెందుతుంది ఆయన బృందమే అక్కడ త్రవ్వకాలు జరిపింది.

ఆ తదుపరి కోషెలెంకో ఇలా అన్నాడు! బురదలో నుంచి మేమా పాత్రను పదిలంగా పైకి తీసి ఎంతో ఆనందం ఇంతింతకాదు దాలా సేపటివరకూ మేమా ఆనంద పరవశత్వంనుంచి తెరుకలేక పోయాము అది ఒక ఆశ్చర్యకరమైన సాహసక్రీడ ఒక లేక రకతాబ్దాలకు చెందినదానిలోనున్న వ్రాతలూ జాగ్రత్తగా పరీక్షిస్తే అవి సంస్కృత వ్రాత ప్రతులని తెలిసింది ఆ ప్రాచీన వ్రాత ప్రతులు మూడు భాగాలుగా వున్నాయి 15 వందల పత్రాలు ఇవి వ్రాతప్రతులు అపాత్రలో దాచబడివున్నాయి ఆ వ్రాత ప్రతులలో వున్న విషయం ఏమిటో ఇప్పుడే చెప్పడం కష్టం ఆ వ్రాతప్రతిని పునరుద్ధరించి వాటి అర్థం ఏమిటో తెలుసుకోవలసి వుంది మేము చెప్పలేము

ఈ వ్రాత ప్రతులు పునరుద్ధరించ బడటం కోసమని ఆ పనిచేసే గ్రంథాల కేంద్రానికి పంపబడాయి ఆ పత్రాలు సన్నని రిబ్బన్లులాగ వున్నాయి దాలాకాల అవడం చేత అవి ఒక దాని కొకటి అంటుకుపోయి వున్నాయి అయినప్పటికీ వాటి మీద వున్న నల్లని అక్షరాలు మాత్రం స్పష్టంగానే కనిపిస్తున్నాయి అవి తాళపత్రాలమీద రాయబడి వున్నట్టు తోస్తుంది వీరాలు బడులు మరో నల్లని ద్రావణం ఏదో ఉపయోగించబడి నట్టుంది

ప్రాచీన వ్రాత ప్రతుల విషయంలో నిపుణులు భాషాతత్వ శాస్త్రజ్ఞులు అవి ప్రాచీన భారతీయ భాష అయిన సంస్కృతంలో వ్రాయబడి వున్నాయని అంటున్నారు వాటిని పునరుద్ధరించే పని అదుగో నేర్పరి అయిన ఇ కోస్టీకోవాకు అప్పగించబడింది

ఆ సందర్భంలో ఆమె ఇలా అంది విలువైన యీ వ్రాత ప్రతులను పునరుద్ధరించడంలో మేము వివిధ పద్ధతులను జాగ్రత్తగా అన్వేషిస్తున్నాము అ రాత పత్రాలకు పటుత్వాన్ని కలిగించి రంగు మాసిన అక్షరాలను తిరిగి స్పష్టంగా కనబడేట్లు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. ఈ పనిలో ఆధునిక రసాయన శాస్త్ర విజయాలను మేము విపులంగా వినియోగిస్తున్నాము. మా అనుభవం ఇంత వరకు కొన్ని మంచి ఫలితాలు నిచ్చింది. ఇప్పుడు ఇంకా ఎక్కువ ఫలితాలను సాధించ గలమని ఆశిస్తున్నాము

ప్రాచ్య విషయాలలో నిపుణులు భాషా తత్వశాస్త్రజ్ఞులు చరిత్రకారులు ఈ పునరుద్ధరింపబడే పత్రాలకోసం ఎదురుచూస్తున్నారు అవి వస్తేనాటి పరిశీలించాలని వేచియున్నారు మార్షియానాలో సంస్కృత వ్రాతప్రతుల దొరకడం ఇదే ప్రథమం

అందుచేత ఇవి గతంలో భారతదేశానికి మధ్య ఆసియాకుగల సాంస్కృతిక సంబంధాలను గురించి మనకు మరింత విజ్ఞానాన్ని కలిగిస్తాయని నమ్మకం ప్రపంచ సారస్వతంలో కూడ అది ఒక అపురూపంగా లభించేనిధి కావచ్చు

పాత్రలో దాచబడిన ప్రాచీన సంస్కృత వ్రాత ప్రతులలో ఇంకా ఏ విషయం తెలియవలసి వుంది ఆ ప్రాచీన వ్రాత ప్రతులు మూడు భాగాలుగా వున్నాయి 15 వందల పత్రాలు ఇ ఆ వ్రాత ప్రతులు అపాత్రలో దాచబడివున్నాయి ఆ వ్రాత ప్రతులలో వున్న విషయం ఏమిటో ఇప్పుడే చెప్పడం కష్టం ఆ వ్రాతప్రతిని పునరుద్ధరించి వాటి అర్థం ఏమిటో తెలుసుకోవలసి వుంది మేము చెప్పలేము

ఈ వ్రాత ప్రతులు పునరుద్ధరింప బడటం కోసమని ఆ పనిచేసే గ్రంథాల కేంద్రానికి పంపబడాయి ఆ పత్రాలు సన్నని రిబ్బన్లులాగ వున్నాయి దాలాకాల అవడం చేత అవి ఒక దాని కొకటి అంటుకుపోయి వున్నాయి అయినప్పటికీ వాటి మీద వున్న నల్లని అక్షరాలు మాత్రం స్పష్టంగానే కనిపిస్తున్నాయి అవి తాళపత్రాలమీద రాయబడి వున్నట్టు తోస్తుంది వీరాలు బడులు మరో నల్లని ద్రావణం ఏదో ఉపయోగించబడి నట్టుంది

ప్రాచీన వ్రాత ప్రతుల విషయంలో నిపుణులు భాషాతత్వ శాస్త్రజ్ఞులు అవి ప్రాచీన భారతీయ భాష అయిన సంస్కృతంలో వ్రాయబడి వున్నాయని అంటున్నారు వాటిని పునరుద్ధరించే పని అదుగో నేర్పరి అయిన ఇ కోస్టీకోవాకు అప్పగించబడింది

ఆ సందర్భంలో ఆమె ఇలా అంది విలువైన యీ వ్రాత ప్రతులను పునరుద్ధరించడంలో మేము వివిధ పద్ధతులను జాగ్రత్తగా అన్వేషిస్తున్నాము అ రాత పత్రాలకు పటుత్వాన్ని కలిగించి రంగు మాసిన అక్షరాలను తిరిగి స్పష్టంగా కనబడేట్లు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. ఈ పనిలో ఆధునిక రసాయన శాస్త్ర విజయాలను మేము విపులంగా వినియోగిస్తున్నాము. మా అనుభవం ఇంత వరకు కొన్ని మంచి ఫలితాలను నిచ్చింది. ఇప్పుడు ఇంకా ఎక్కువ ఫలితాలను సాధించ గలమని ఆశిస్తున్నాము

ప్రాచ్య విషయాలలో నిపుణులు భాషా తత్వశాస్త్రజ్ఞులు చరిత్రకారులు ఈ పునరుద్ధరింపబడే పత్రాలకోసం ఎదురుచూస్తున్నారు అవి వస్తేనాటి పరిశీలించాలని వేచియున్నారు మార్షియానాలో సంస్కృత వ్రాతప్రతుల దొరకడం ఇదే ప్రథమం

అందుచేత ఇవి గతంలో భారతదేశానికి మధ్య ఆసియాకుగల సాంస్కృతిక సంబంధాలను గురించి మనకు మరింత విజ్ఞానాన్ని కలిగిస్తాయని నమ్మకం ప్రపంచ సారస్వతంలో కూడ అది ఒక అపురూపంగా లభించేనిధి కావచ్చు

ఎపిలెప్సీ వ్యాధిచికిత్సావిధానం

వైద్యులు సాధించిన విజయం

ఎపిలెప్సీ (ఒక రకమైన మూర్ఛ) వ్యాధి భయంకరమైనదని దానికి చికిత్సలేదని ఒకప్పుడు భావించారు. కాని ఈ కాలపు వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు తమ పరిశోధనల ద్వారా దీనికి చికిత్సా మార్గాన్ని కనుగొన్నారు అయితే వ్యాధి ఆరంభ లోనే చికిత్సను ప్రారంభించడం అవసరమని నిర్ధారణ చేశారు

ఎపిలెప్సీ (ఒక రకమైన మూర్ఛ) వ్యాధి భయంకరమైనదని దానికి చికిత్సలేదని ఒకప్పుడు భావించారు. కాని ఈ కాలపు వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు తమ పరిశోధనల ద్వారా దీనికి చికిత్సా మార్గాన్ని కనుగొన్నారు అయితే వ్యాధి ఆరంభ లోనే చికిత్సను ప్రారంభించడం అవసరమని నిర్ధారణ చేశారు

ఎపిలెప్సీ వ్యాధి నివారణకు కృషిచేస్తున్న ప్రముఖ వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు ఈ మధ్యను హైడల్బర్గ్‌లో సమావేశమై ఈ నిర్ధారణలకు వచ్చారు ఈ వ్యాధినిగురించి ఇప్పటికీ కొన్ని అపోహలు వున్నాయి ఈ వ్యాధికి గురయిన వారిని తక్కువగా చూస్తున్నారు

అసలు ఎపిలెప్సీ మూర్ఛను ఎపిలెప్సీ వ్యాధిని ఒక్కటిగా పరిగణించకూడదు మూర్ఛ అనేది మెదడుకు సంబంధించిన వ్యాధి పరిణామ ఆ వ్యాధికి పేరు ఎపిలెప్సీ మూర్ఛ అనేది అనేక కారణాలవల్ల రావచ్చు మెదడుకు దెబ్బ తగిలినందున మెదడులో కురుపు పుట్టిన దున లేదా పుట్టేటప్పుడు మెదడుకు గాయం తగిలినందున ఇది రావచ్చు సహేతుకమైన కారణాలు కనిపించకుండానే మూర్ఛలు సంభవం కావచ్చు అయితే పెక్కుమంది అపోహపడుతున్న విధంగా ఎపిలెప్సీ అనేది మానసికమైన లేదా హృదయ సంబంధమైన వ్యాధి మాత్రంకాదు. ఈ వ్యాధికి గురైన వారిలో నూటికి ఏడుగురులో మాత్రమే ఈ లక్షణాలు కానవచ్చినవి

పశ్చిమ జర్మనీలో ఎపిలెప్టిక్ వ్యాధికి గురి అయినవారు 300 000 మంది వున్నారు అప్పుడప్పుడు మూర్ఛబడవచ్చే వారిని ఈ సంఖ్యలో చేర్చలేదు కారణం చాలామంది ఈ వ్యాధి తమకు కలదని అంగీకరించటానికి భయపడతారు వైద్యుని సలహా పొందడు ఈ అంతర్జాతీయ సమితికి జర్మనీ విభాగం అధ్యక్షుడు ప్రొఫెసర్ కోట్జెన్ డీని ని గురించి ఇలా అన్నాడు. ఎపిలెప్సీ అనేది ఘోరమైనదనే అభిప్రాయం ప్రజలలో ఎలా కలిగిందో ఈ వ్యాధికి గురిఅయిన వారిని సమాజంలో ఎందుకు వివక్షతతో చూస్తున్నారో ఎవిపాటలకు పనికిరారని ఎందుకుభావిస్తున్నారో అర్థంచేసుకోవడం కష్ట ఇదికూడా అన్ని వ్యాధుల వంటిదే అన్నిదేశాలలోను ఇది వుంది. సాంస్కృతికంగా అభివృద్ధి చెందినవారిలోనూ వుంది హైస్కూల్‌విద్యలో ఒక డాక్టరు చెప్పినట్లు "ఉత్తమ కుటుంబాలలో కూడా ఈ వ్యాధిని మనం చూడగలం

అయితే ఒక విషయాన్ని కాదనడానికి వీలు లేదు ఈ వ్యాధి కలవారందరూ అసువజ